

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПЬСКУ (ПОЛЬЩА)**

МАТЕРІАЛИ

міжнародної науково-практичної конференції

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Стратегічні пріоритети розвитку економіки,
фінансів, обліку, інформаційних технологій,
підприємництва та торгівлі, менеджменту,
публічного управління
в Україні та світі**

3 жовтня 2024 року

Біла Церква – 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор, ректор університету, голова оргкомітету

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету

Недашківський В.М., д-р с.-г. наук, професор, перший проректор, проректор з організаційної роботи

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності

Крауютієне І., доктор, завідувач кафедри харчування та агротехнологій Каунаського університету прикладних наук (Kauno Kolegija)

Мамедова К.Х., доцент, координатор проєкту UniClad, Азербайджанський державний аграрний університет

Паска І.М., д-р екон. наук, професор, декан економічного факультету

Хомяк Н.В., канд. екон. наук, доцент, координатор НТР економічного факультету

Василенко О.І., доктор філософії, асистент, завідувача відділом аспірантури та докторантури

Юрченко А.І., канд. с.-г. наук, начальник відділу науково-дослідної та інноваційної діяльності

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар

Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Стратегічні пріоритети розвитку економіки, фінансів, обліку, інформаційних технологій, підприємництва та торгівлі, менеджменту, публічного управління в Україні та світі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 03 жовтня 2024 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2024. – с.92

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/34>

6. Клімат / В.М. Бабиченко, Л.М. Гущина, Н.В. Ніколаєва // Енциклопедія Сучасної України / Редкол. : І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2013. Режим доступу : <https://esu.com.ua/article-8461>

7. Метеорологія і кліматологія: Підручник / Під редакцією д.ф.-м.н., професора Степаненка С.М. Одеса, 2008. 533 с.

УДК 338.532:33.025.12

АРБУЗОВА Т.В., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

E-mail: tv_arbuzova@ukr.net

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ДИНАМІЧНА СИСТЕМА НАПРЯМІВ ВПЛИВУ ТА ВЗАЄМОДІЇ ОБ'ЄКТІВ І СУБ'ЄКТІВ РЕГУЛЮВАННЯ

Розглянуто зміст механізму державної політики, його взаємозв'язок з об'єктами і суб'єктами регулювання. Обґрунтовано необхідність систематизації напрямів державної політики як ефективного динамічного механізму управління розвитком суспільства.

Ключові слова: механізм державної політики, об'єкт політики, суб'єкт політики, напрями державної політики, система, взаємодія, регулювання.

Arbuzova T. PhD in Economics

Bila Tserkva National Agrarian University

THE STATE POLICY MECHANISM AS A DYNAMIC SYSTEM OF INFLUENCE AND INTERACTION DIRECTIONS OF REGULATORY OBJECTS AND SUBJECTS

The content of the state policy mechanism, its relationship with the objects and subjects of regulation have been considered in the article. The necessity of the directions systematization of state policy as an effective dynamic mechanism for managing the development of society has been substantiated.

Key words: mechanism of state policy, object of policy, subject of policy, directions of state policy, system, interaction, regulation.

Державна політика є напрямом дій (чи бездіяльності), обраним владою для розв'язання певних суспільних проблем або їх сукупності. Зміст державної політики виявляється у визначенні проблеми, конкретизації цілей та застосуванні прямих чи опосередкованих інструментів її подолання [1, с. 11].

Механізм державної політики є комплексною системою, яка включає інституційні та неінституційні елементи, що сприяють формуванню та реалізації політичних рішень у суспільстві. До інституційних елементів належать організації, структури та офіційні правила, які регулюють діяльність органів влади. Неінституційні елементи – традиції, цінності та неформальні процедури, що впливають на прийняття рішень. Ця система охоплює взаємодію державних органів (законодавчих і виконавчих) між собою та з інститутами громадянського суспільства (не є частиною державних структур) для розробки та реалізації політичних і адміністративних рішень у відповідній сфері життєдіяльності суспільства шляхом встановлення і перерозподілу між ними головних елементів управлінського зв'язку – цілей, пріоритетних завдань, функцій, правил прийняття рішень, обов'язків, повноважень, відповідальності. [2, с. 51]. Отже, механізм державної політики – це система інститутів, інструментів, процедур, законів та регуляцій, які використовуються державою для впливу на соціальні, економічні, інші процеси в країні. Цей механізм включає в себе прийняття рішень, розробку стратегій, виконання програм та моніторинг їх результатів. Мета механізму державної політики полягає в

досягненні певних цілей, приміром, забезпечення економічного зростання, соціальної справедливості, екологічної стійкості тощо.

Механізм державної політики взаємодіє з об'єктами і суб'єктами регулювання в контексті впливу на соціально-економічні процеси. Об'єктами політики є конкретні сфери або ключові проблеми, на які спрямована діяльність держави для розвитку і регулювання життєвої діяльності суспільства.

Основні об'єкти державної політики – економіка, соціальна сфера, політична система, право і безпека, охорона навколишнього середовища, культура і освіта, зовнішня політика т. і.

Суб'єкти – це учасники, які беруть участь у формуванні, прийнятті та виконанні державної політики, такі як парламент, президент, уряд, судові органи, місцеві органи влади, політичні партії та рухи, громадські організації, ЗМІ, бізнес-структури, експерти та наукові інституції, міжнародні організації тощо. Таким чином, суб'єкти державної політики – це різноманітні актори, як державні, так і недержавні, які взаємодіють між собою, формуючи та реалізуючи політичні рішення. Механізм державної політики взаємодіє з об'єктами і суб'єктами регулювання шляхом встановлення правил, законів, програм та інструментів, які спрямовані на досягнення певних цілей.

Суб'єкти державної політики включені у процес прийняття рішень, розробки стратегій та виконання програм державної політики. Таким чином, механізм державної політики взаємодіє з об'єктами і суб'єктами регулювання для забезпечення ефективного управління соціально-економічними процесами в країні. Механізм державної політики є динамічним, оскільки він постійно змінюється і адаптується до нових умов, викликів та потреб суспільства.

Державна політика піддається періодичним оновленням, коригуванням та вдосконаленням з метою досягнення поставлених цілей. Нові технології, зміни в економіці, соціальні та політичні тенденції впливають на механізм державної політики, що робить його динамічним і гнучким для адаптації до змін.

Основні напрями державної політики охоплюють різноманітні сфери суспільного життя і спрямовані на досягнення соціально-економічного розвитку, забезпечення національної безпеки та добробуту громадян. Ось деякі з ключових напрямів:

1. Економічна політика – спрямована на регулювання економіки держави, зокрема: податкова та бюджетна політика, грошово-кредитна політика, підтримка малого та середнього бізнесу, інвестиційна політика, регулювання ринку праці та зайнятості, антимонопольна, антиінфляційна, кон'юнктурна, структурна, цінова, зовнішньоекономічна тощо.

2. Соціальна політика – включає заходи для забезпечення добробуту громадян, насамперед: політика у сфері охорони здоров'я, освітня політика, соціальний захист і пенсійне забезпечення, боротьба з бідністю і нерівністю, підтримка вразливих верств населення (пенсіонери, малозабезпечені, люди з інвалідністю), демографічна політика, міграційна політика, житлова т. і.

3. Правова та судова політика – спрямована на забезпечення законності та правопорядку: реформування судової системи, захист прав і свобод громадян, правоохоронна діяльність, антикорупційна політика тощо [1, с. 52].

4. Національна безпека і оборонна політика – пов'язана з обороною країни та захистом її національних інтересів: політика у сфері оборони та військової безпеки, боротьба з тероризмом, політика кібербезпеки т. і.

5. Зовнішня політика – стосується відносин з іншими державами та міжнародними організаціями, зокрема, дипломатичні відносини, співробітництво в галузі безпеки та

економіки, підтримка участі в міжнародних організаціях (ООН, НАТО, ЄС), політика надання міжнародної допомоги.

6. Енергетична політика – комплекс державних заходів і стратегій, спрямованих на розвиток енергетичної інфраструктури, підвищення енергетичної безпеки та забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів, сталий розвиток енергетичного сектора [3, с. 260].

7. Екологічна політика – націлена на збереження навколишнього середовища, як-от політика охорони природи та природних ресурсів, енергоефективність і розвиток відновлюваних джерел енергії, боротьба зі зміною клімату та зменшення викидів шкідливих речовин [3, с. 261].

8. Інноваційна та науково-технічна політика – розвиток науки, технологій та інновацій – передбачає політику підтримки наукових досліджень, розвиток високотехнологічних галузей економіки, інновації в промисловості та ІТ-секторі тощо.

9. Культурна політика – пов'язана з розвитком культури, мистецтва та освіти, зокрема: підтримка національної культурної спадщини, розвиток мистецтва та творчих індустрій, зміцнення національної ідентичності та культурної самобутності т. і.

10. Регіональна політика – забезпечує рівномірний розвиток регіонів: підтримка економічного розвитку регіонів, децентралізація і місцеве самоврядування, інфраструктурні проекти на місцевому рівні тощо.

Кожен із цих напрямів є важливим для забезпечення ефективного функціонування держави та підвищення рівня життя населення. Напрями державної політики можуть варіюватися в залежності від потреб суспільства та стратегічних цілей країни. В багатьох випадках віднесення до певного напрямку державної політики є досить умовним, оскільки не обмежується лише вказаним видом, а тісно переплітається з одним чи низкою інших і є свідченням системності, цілісності та взаємообумовленості механізму державної політики, його об'єктів впливу і суб'єктів формування і реалізації.

Таким чином, механізм державної політики можна розглядати як організовану сукупність напрямів, засобів і правил, за допомогою яких відбувається управління суспільством (об'єктом) і взаємодія держави з громадянами (суб'єкта) з обов'язковим контролем за виконанням рішень та врегулюванням конфліктів, що можуть виникнути під час їх реалізації.

Список використаних джерел:

1. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення. : монографія / Криштанович М. Ф., Пушак Я. Я., Флейчук М. І., Франчук В. І. Львів : Сполом, 2020. 418 с. URL: <http://surl.li/hhdazy> (дата звернення 17.09.2024).

2. Підготовка до єдиного державного кваліфікаційного іспиту здобувачів магістратури 281 «Публічне управління та адміністрування» : навч. посіб. / за заг. ред. проф. С. Д. Гусарева. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. 393 с.

3. Арбузова Т. В. Енергетична безпека в контексті економічної, екологічної та техногенної безпеки держави. *Екологічна безпека держави* : тези доп. Всеукр. круглого столу, м. Київ, 16 вересня 2021 р. / редкол. О. С. Волошкіна та ін. Київ : ІТТА, 2021. 274 с. С.259-264. URL: <https://itta.org.ua/pershij-vseukrainskij-kruglij-stil-ekologichna-bezpeka-derzhavi/> (дата звернення 19.09.2024).

ЗМІСТ

Варченко О.М. НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	3
Paska I., Vasylenko O. MODERN CHALLENGES OF UKRAINIAN HUMAN CAPITAL IN THE FIELD OF AGRICULTURAL BUSINESS, INNOVATION AND INTERNATIONAL ECONOMY.....	6
Юхименко П.І., Якимюк Ю.П. ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО: УКРАЇНА І СВІТ.....	9
Панасюк В.І., Кудрицька В.М. РОЛЬ ІНСТИТУТУ СТАРОСТ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ.....	11
Однорог М.А., Сімороз О.Г. ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ В АГРОБІЗНЕСІ НА ОСНОВІ КАЛЬКУЛЮВАННЯ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ.....	15
Качан Д.А. РОБОТИЗОВАНІ ФІНАНСОВІ РАДНИКИ, ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ СТАЛИХ ФІНАНСІВ	17
Нужна О.А., Козак А.В. МОДЕЛЬ ПАРНОЇ НЕЛІНІЙНОЇ РЕГРЕСІЇ У ДОСЛІДЖЕННІ ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ОБСЯГОМ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЧИСТИМ ФІНАНСОВИМ РЕЗУЛЬТАТОМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ В СФЕРІ ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩЕННЯ Й ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ.....	21
Непочатенко А.В., Непочатенко А.А. БЕНЧМАРКІНГ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД УДОСКОНАЛЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	23
Батажок С.Г., Мазур Д.М. ЕКОНОМІЧНЕ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ЕКО-ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ УКРАЇНИ.....	26
Задорожна Р.П. КЛІМАТ ЯК ОБ'ЄКТ КВАЛІМЕТРИЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ В УМОВАХ ПРИСКОРЕННЯ ГЛОБАЛЬНОГО ПОТЕПЛІННЯ.....	29
Арбузова Т.В. МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ДИНАМІЧНА СИСТЕМА НАПРЯМІВ ВПЛИВУ ТА ВЗАЄМОДІЇ ОБ'ЄКТІВ І СУБ'ЄКТІВ РЕГУЛЮВАННЯ.....	31
Бондар О.С., Ткаченко О.В. ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА В УКРАЇНІ: ЕКОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	34
Білик О.В., Поліщук С.Р. ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	36
Заболотний В.С. ОПОДАТКУВАННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ У ПЕРІОД ВІЙНИ.....	38
Драган О.О. ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ ВІЙНИ НА ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	41
Биба В.А., Утеченко Д.М. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ПРАЦІВНИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	42
Хомяк Н.В., Гейло С.В. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КАМЕРАЛЬНИХ ТА ДОКУМЕНТАЛЬНИХ ПЕРЕВІРОК В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	45
Зубченко В.В. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	48
Вихор М.В. УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ У ПІДПРИЄМСТВАХ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	51
Томілова-Яремчук Н.О. ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ПОДАТКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ.....	53
Шемігон О.І., Ярмола Р.В. ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХІДУ В УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.....	55
Хомовий С.М., Штика Я.С. ЕЛЕМЕНТИ ПОКРАЩЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	57
Варченко О.О. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ У СТРАТЕГІЯХ «ЗЕЛЕНОГО» ЗРОСТАННЯ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ.....	59
Хахула Б.В. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ КРАЇНИ.....	63
Grynychuk Y.S. DIAGNOSTICS OF THE EXTERNAL AND INTERNAL ENTERPRISE ENVIRONMENT IN THE MARTIAL LAW CONDITIONS.....	65